

Saksframlegg

Vår ref. 26/913 - Ugyldig flettefelt
Saksbehandler Vidar Mortensen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
031/26	Formannskapet	11.06.2026
022/26	Kommunestyret	16.06.2026

Rapport første tertial 2026

Kommunedirektørens forslag til vedtak

- 1.Regnskap pr 1.tertial 2026 tas til orientering.
2. Kommunestyret forventer at kommunedirektøren styrer etter følgende økonomiske prinsipper:
 - Alle virksomheter må holde sine rammer
 - Lovpålagte oppgaver skal prioriteres foran ikke lovpålagte oppgaver. Ikke lovpålagte oppgaver tas ut der det er nødvendig for å klare budsjettet og der kostnader ikke kommer igjen som uforutsette hendelser på andre budsjettposter.
 - All vikarbruk skal fortsatt strammes inn og godkjennes etter faglig vurdering av behov.
 - Streng innkjøpspolitikk og gjennomgang av avtaler
 - Selge formålsbygg som ikke er i bruk
4. Kommunestyret legger til grunn at merforbruk dekkes inn av det enkelte rammeområdet.
5. Kommunestyret legger til grunn at regnskap 2026 dekker inn 4.9 mill. av merforbruket på 11.2 mill.(2024 og 2025)
6. Kommunestyret ber om at gruppen, som ble nedsatt med en representant fra hvert parti for å øke inntektene , forsterker arbeidet og legger fram sine forslag i forbindelse med tiltaksplan og budsjett 2027-2031.

Dette handler saken om

Os kommune rapporterer status på regnskapet pr tertial. Det legges fokus på avvik og prognoser slik at vi kan anslå hvordan vi ligger an mot budsjett. Det er også fokus på eventuelle tiltak som må settes inn slik at vi når målet om budsjett. Os kommune benytter Framsikt til budsjett/ økonomiplanarbeid og rapportering. Det utarbeides både en dokumentversjon og en webversjon av rapporten. Det oppleves enklere å navigere i en webversjon.

Rapport for 1 tertial 2026 kan leses på web her:

Formannskapet sitt forslag til vedtak 11.06.2026 - 031/26

1.Regnskap pr 1.tertial 2026 tas til orientering.

2. Kommunestyret forventer at kommunedirektøren styrer etter følgende økonomiske prinsipper:

- Alle virksomheter må holde sine rammer
- Lovpålagte oppgaver skal prioriteres foran ikke lovpålagte oppgaver. Ikke lovpålagte oppgaver tas ut der det er nødvendig for å klare budsjettet og der kostnader ikke kommer igjen som uforutsette hendelser på andre budsjettposter.
- All vikarbruk skal fortsatt strammes inn og godkjennes etter faglig vurdering av behov.
- Streng innkjøpspolitikk og gjennomgang av avtaler
- Selge formålsbygg som ikke er i bruk

4. Kommunestyret legger til grunn at merforbruk dekkes inn av det enkelte rammeområdet.

5. Kommunestyret legger til grunn at regnskap 2026 dekker inn 4.9 mill. av merforbruket på 11.2 mill.(2024 og 2025)

6. Kommunestyret ber om at gruppen, som ble nedsatt med en representant fra hvert parti for å øke inntektene , forsterker arbeidet og legger fram sine forslag i forbindelse med tiltaksplan og budsjett 2027-2031.

Formannskapet 11.06.2026

Behandling

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 5 stemmer (100%) - Ap 2, KrF 1, Sp 2

Stemmer:

Katrine Ness (Ap)

Thomas Engåvoll (KrF)

Arne Horten (Ap)

Ivar Midtdal (Sp)

Arnfinn Nergård (Sp)

Mot: 0 stemmer (0%)

FSK - 031/26 vedtak

1.Regnskap pr 1.tertial 2026 tas til orientering.

2. Kommunestyret forventer at kommunedirektøren styrer etter følgende økonomiske prinsipper:

- Alle virksomheter må holde sine rammer
- Lovpålagte oppgaver skal prioriteres foran ikke lovpålagte oppgaver. Ikke lovpålagte oppgaver tas ut der det er nødvendig for å klare budsjettet og der kostnader ikke kommer igjen som uforutsette hendelser på andre budsjettposter.

- All vikarbruk skal fortsatt strammes inn og godkjennes etter faglig vurdering av behov.
- Streng innkjøpspolitikk og gjennomgang av avtaler
- Selge formålsbygg som ikke er i bruk

4. Kommunestyret legger til grunn at merforbruk dekkes inn av det enkelte rammeområdet.

5. Kommunestyret legger til grunn at regnskap 2026 dekker inn 4.9 mill. av merforbruket på 11.2 mill. (2024 og 2025)

6. Kommunestyret ber om at gruppen, som ble nedsatt med en representant fra hvert parti for å øke inntektene, forsterker arbeidet og legger fram sine forslag i forbindelse med tiltaksplan og budsjett 2027-2031.

Kommunestyret 16.06.2026

Behandling

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Innstilling fra Formannskapet - 11.06.2026**

For: 15 stemmer (100%) - Ap 6, KrF 1, Sp 6, SV 1, Uav 1

Stemmer:

Sigrid Marken Nygård (Uav)

Toini Berg Brynhildsvoll (Sp)

Thomas Engåvoll (KrF)

Svein Langøien (Sp)

Katrine Ness (Ap)

Ole Thomas Trøan Hummelvoll (Sp)

Arnfinn Nergård (Sp)

Ola Borgar Bakos (Ap)

Magnus Kvaal (Sp)

Arne Horten (Ap)

Alfhild Myre (SV)

Torstein Mestvedthagen (Ap)

Jan Arvid Aamo (Ap)

Bjørn Kjetil Westum (Ap)

Ivar Midtdal (Sp)

Mot: 0 stemmer (0%)

KST - 022/26 vedtak

1. Regnskap pr 1. tertial 2026 tas til orientering.

2. Kommunestyret forventer at kommunedirektøren styrer etter følgende økonomiske prisnipper:

- Alle virksomheter må holde sine rammer
- Lovpålagte oppgaver skal prioriteres foran ikke lovpålagte oppgaver. Ikke lovpålagte oppgaver tas ut der det er nødvendig for å klare budsjettet og der kostnader ikke kommer igjen som uforutsette hendelser på andre budsjettposter.
- All vikarbruk skal fortsatt strammes inn og godkjennes etter faglig vurdering av behov.
- Streng innkjøpspolitikk og gjennomgang av avtaler
- Selge formålsbygg som ikke er i bruk

4. Kommunestyret legger til grunn at merforbruk dekkes inn av det enkelte rammeområdet.
5. Kommunestyret legger til grunn at regnskap 2026 dekker inn 4.9 mill. av merforbruket på 11.2 mill. (2024 og 2025)
6. Kommunestyret ber om at gruppen, som ble nedsatt med en representant fra hvert parti for å øke inntektene, forsterker arbeidet og legger fram sine forslag i forbindelse med tiltaksplan og budsjett 2027-2031.

Bakgrunn og fakta

Det er en utfordrende økonomisk situasjon for Os kommune. Disposisjonsfondet ble benyttet for å dekke merforbruk for 2024, og det betyr begrenset økonomisk handlingsrom. Det betyr også at virksomhetene må dekke opp merforbruk innenfor sine virksomheter da vi ikke lenger har fond å ta av. Rammene skal holdes. Det har vært en stor økning i lånegjeld de siste årene som også medfører redusert handlingsrom med tanke på finanskostnader og renteøkningen de siste årene. Økt behov for investering på kommunale formålsbygg har betydning for lånegjeld. Derfor har vi investert i både påbygg barnehage, helsehus og ny skole. Fra administrasjonens side vil investeringer som gjelder vann og avløp samt energioptimaliserende tiltak prioriteres.

Det ligger til grunn føringer fra tidligere vedtak som gjelder lovpålagte oppgaver, forslag til innsparingstiltak herunder gjennomgang av avtaler i 2025, bruk av vikarbyrå og krav til nøktern økonomi.

Vurdering av saken

Det økonomiske bilde etter 1. tertial viser et merforbruk for virksomhetsområdene Helse og omsorg og kommunalteknikk.

For helse og omsorg skyldes avviket i veldig stor grad bruk av ekstravakter, sykevikarer og overtid med bakgrunn i økt behov på enkelte brukergrupper og høyt sykefravær på starten av året. Kommunestyret mottok informasjon om dette under møtet i mars, det ble også gjentatt på dialogkonferansen mellom politikere og administrasjon.

Kommunalteknikk har merforbruk med bakgrunn i økte energiprise, som skyldes en kald etterjulsvinter og energisituasjon i Norge. Det ble gjort en budsjettjustering hva gjelder energi i 2025 for 2026. Dette var med bakgrunn i utviklingen vi har sett de siste årene. Man kan argumentere med at det nedtrekket var for optimistisk, men det er knyttet stor usikkerhet rundt dette området.

Det er fokus på avvikskommentarer i tertialrapporten. Det er virksomheter hvor det er mindre avvik, og det er som sagt to områder som peker seg ut. Det er som nevnt tidligere helse og omsorg og kommunalteknikk. I tillegg ser vi at Os kommune blir utfordret av både spesialisthelsetjeneste og enkeltrettigheter via vedtak. Det er spesielt utfordrende da vi ikke har noen økonomiske reserver. Det medfører strammere styring og hardere prioriteringer. Spesialisthelsetjenesten og Staten generelt pålegger oss vedtak som ikke tar utgangspunkt i vår økonomiske situasjonen. På den ene siden får vi beskjed om å holde ramma, på den andre siden får vi vedtak og krav om å legge til rette tjenester som går utover det Os kommune mener vi har økonomisk kapasitet til.

Vi leverer gode tjenester og det skal vi fortsette med.

Forholdet til ROBEK

Os kommune er i en situasjon hvor vi blir meldt inn på Robek etter årsregnskapsbehandling i kommunestyret i juni. Den formelle innmeldingen er det statsforvalter som gjør, og det er rimelig å anta at det vil skje i løpet av sommeren.

Os kommune kommer til å bli innmeldt på regelen om totalt merforbruk som overstiger 3% av totale brutto driftsinntekter. Det forventes fra statsforvalter at kommunen legger frem en

forpliktende plan for inndekning av merforbruket. Det vil si hvordan vi har planlagt og dekke inn underskuddet, og hvor mange år dette skal gjennomføres på. Dette har også betydning for hvordan vi jobber i 2026 når vi allerede nå er kjent med at kommunen blir innmeldt på robek. Vi skal dekke inn totalt 11.2 mill. For årsbudsjett 2026 er det lagt til grunn inndekning for merforbruket fra 2024 på 1.7 mill. Det er i tillegg lagt til grunn avsetning disposisjonsfond på 3.2 mill. i 2026. Avsetningen blir foreslått endret til inndekning tidligere års merforbruk. Det vil bety at man legger opp til total inndekning på 4.9 mill. av 11.2 mill i 2026 forutsatt at Os kommune leverer på budsjett i 2026. Det er derfor vesentlig at vi allerede nå har startet arbeidet med omstilling og endring.

Konsekvenser for økonomi og personalressurser

Strammere økonomisk handlingsrom vil utfordre både økonomi, personal og tjenestetilbud.

Konsekvenser for natur, klima og miljø

Det anslås at det ikke foreligger konsekvenser som påvirker.